

ปริมาณและลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก

พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก

และการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนของคนไทย

วันที่รับบทความ: 24 สิงหาคม 2565 / วันที่แก้ไขบทความ: 21 กันยายน 2565 / วันที่ตอบรับบทความ: 30 กันยายน 2565

อรรถพร ปานกลัด
ดวงกมล ขาติประเสริฐ*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เฟซบุ๊กในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊กกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนของผู้ใช้เฟซบุ๊ก งานวิจัยนี้สำรวจผู้ใช้เฟซบุ๊กไทยจำนวน 499 โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ T-Test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าทั้งการใช้เฟซบุ๊กเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน กล่าวคือ ปริมาณการใช้เฟซบุ๊ก วัตถุประสงค์ในการใช้เฟซบุ๊ก ประเภทของเนื้อหาที่อ่าน ประเภทของเฟซบุ๊กเพจที่เปิดรับ การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊กและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมุมมองที่หลากหลายมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน

คำสำคัญ: การใช้เฟซบุ๊ก, พฤติกรรมแสดงความคิดเห็นในเฟซบุ๊ก, การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเอง

อรรถพร ปานกลัด (นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564) และ *ดวงกมล ขาติประเสริฐ (Ph.D. Mass Communication, University of Wisconsin-Madison, USA, 1991, อีเมล: duangkamol.c@chula.ac.th) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความนี้ปรับปรุงจากวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปริมาณการใช้เฟซบุ๊ก พฤติกรรมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊กและการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของคนไทย” ของ อรรถพร ปานกลัด โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ขาติประเสริฐ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับการประเมินการสอบวิทยานิพนธ์ระดับ “ดีมาก”

*Corresponding Author Email: duangkamol.c@chula.ac.th

The Amount And The Mode of Facebook Use, Political Commenting Behavior on Facebook and Internal Political Efficacy of Thai People

Received: August 24, 2022 / Received in revised form: September 21, 2022 / Accepted: September 30, 2022

Atthaporn Panklad

*Duang-Kamol Chartprasert**

Abstract

The objective of this research is to study how the use of Facebook for political information and commenting on political matters on Facebook are related to the internal political efficacy of Facebook users. A survey of 499 Thai Facebook users was conducted using online questionnaires. Data were analyzed using One-way ANOVA and T-Test. Results indicate that both exposure to political information and commenting on political matters on Facebook are related to users' internal political efficacy. Amount of Facebook use, purpose of using Facebook, type of content read, type of Facebook page exposed to, the extent to which users comment on Facebook and exchange ideas with diverse viewpoints were found to be related to users' internal political efficacy.

Keywords: Facebook Use, Commenting Behavior on Facebook, Internal Political Efficacy

Atthaporn Panklad (M.A., Chulalongkorn University, 2021) and *Duang-Kamol Chartprasert (Ph.D. Mass Communication, University of Wisconsin-Madison, USA) Assistant professor of Journalism and Information Department, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University

This article is a revision of a thesis titled "The amount of Facebook Use, Political Commenting Behavior on Facebook and Political Efficacy of Thai People" by Atthaporn Panklad and consulted by Duang-Kamol Chartprasert, assistant professor of Communication. The thesis was evaluated "very good".

*Corresponding Author Email: duangkamol.c@chula.ac.th

ที่มาและความสำคัญ

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง (Political Efficacy) หรือที่นักวิชาการบางคนเรียกว่าการรับรู้สมรรถนะทางการเมืองของตนเองเป็นความรู้สึกของพลเมืองที่ว่าการกระทำของตนเองจะส่งผลต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง หรือเป็นความเชื่อของบุคคลว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมสามารถเกิดขึ้นโดยการกระทำของตนเองและสามารถทำให้ผู้มีอำนาจทางการเมืองทำตามที่ต้องการได้ (Prewitt, 1968) ต่อมา Balch (1974) พบว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมีสองมิติ การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองตามค่านิยมข้างต้นเรียกว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน (Internal Efficacy) ซึ่งต่างจากการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายนอก (External Efficacy) ซึ่งหมายถึงการที่บุคคลรู้สึกว่าการรัฐบาลจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถที่จะกระทำในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Anderson et al., 2016) โดยเป็นตัวกลางระหว่าง การเปิดรับข่าวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในทำนองเดียวกัน งานวิจัยของ Hassan et al. (2021) พบว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เพิ่งมีสิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังมีการค้นพบว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนนั้นคือตัวกลางสำคัญที่ทำให้เกิดความรู้ทางการเมืองจนนำไปสู่การกระทำหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ (Reichert, 2016) ในขณะเดียวกัน Morrell (2005) ก็พบว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำนุบำรุงการมีส่วนร่วมทางประชาธิปไตย

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองเป็นเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจในสังคมไทย เนื่องจากว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดกติกาในการจัดตั้งรัฐบาลและแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีให้สมาชิกวุฒิสภา 250 คนซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนมีสิทธิในการออกเสียงเลือก

นายกรัฐมนตรีด้วย ข้อกำหนดดังกล่าวต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมาซึ่งมักจะกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งเท่านั้นเป็นผู้มีสิทธิเลือกนายกรัฐมนตรี ดังนั้น ข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2562 อาจทำให้ประชาชนรู้สึกว่าการเลือกของตนเองไม่ได้มีผลเพียงพอที่จะทำให้ได้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐบาลที่ตรงตามความต้องการของตนเองและอาจเป็นผลให้รับรู้ว่าตนเองขาดประสิทธิภาพทางการเมืองและขาดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ผลการสำรวจของสวนดุสิตโพลที่ทำเมื่อปี 2563 ซึ่งพบว่าคนส่วนใหญ่รู้สึกเบื่อหน่ายการเมืองอาจสะท้อนการขาดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมดังกล่าว (สวนดุสิตโพล, 2563) แต่อย่างไรก็ตามในขณะเดียวกันก็ยังมีกลุ่มคนจำนวนหนึ่งได้ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าผู้คนส่วนหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนรุ่นใหม่ยังคงเชื่อว่าการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของตนเองจะยังส่งผล ซึ่งอาจมีสาเหตุที่ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ยังคงมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนอยู่ เนื่องจากการรับรู้ประสิทธิภาพเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตย ดังที่กล่าวมา การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลจึงมีประโยชน์ในการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สื่อสังคมออนไลน์ (social media) ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารที่สำคัญในสังคมปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่คนรุ่นใหม่อาจเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของคนได้ เนื่องจากเป็นที่ที่ผู้คนได้เปิดรับข่าวสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง Moeller et al. (2014) พบว่า ในกลุ่มของเยาวชนที่มีการสนทนากันผ่านข้อความ ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในบทสนทนาออนไลน์หรือแค่การแชร์ข้อความทางการเมืองไปยังผู้อื่นจะมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเพิ่มขึ้นอย่างมาก

เนื่องจากงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตและการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองในสังคมไทยยังค่อนข้างน้อย งานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวโดยเลือกศึกษาการใช้เฟซบุ๊ก เนื่องจากเฟซบุ๊กเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่คนทุกเพศทุกวัย

เข้าถึงได้ง่ายและเป็นช่องทางหนึ่งที่มีผู้คนเปิดรับข่าวสาร และแสดงความคิดเห็นทางการเมืองนอกจากนี้รูปแบบเนื้อหาบนเฟซบุ๊กมีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบว่าจะเป็นข้อความ ภาพ วิดีทัศน์ หรือลิงก์ และยังมีพื้นที่สำหรับแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวกอีกด้วย ในอดีตมีงานวิจัยที่บ่งชี้ว่าการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง การใช้เฟซบุ๊กในงานวิจัยนี้ จะศึกษาพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กซึ่งจะครอบคลุมปริมาณการใช้ วัตถุประสงค์ และศึกษาลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก ซึ่งครอบคลุมประเภทของเนื้อหาที่อ่าน ประเภทของเฟซบุ๊กเพจที่อ่าน รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊กซึ่งครอบคลุมการแสดงความคิดเห็นและการโต้ตอบกับโพสต์ที่มีทิศทางเหมือนและโพสต์ที่มีทิศทางต่างจากตนบนเฟซบุ๊ก เนื่องจากความแตกต่างในพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กและการแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊กเหล่านี้อาจมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนในทิศทางที่ต่างกัน คำตอบที่ได้จากงานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของคนในสังคมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้เฟซบุ๊กเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนของผู้ใช้เฟซบุ๊ก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์และลักษณะการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนของผู้ใช้เฟซบุ๊ก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊กกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนของผู้ใช้เฟซบุ๊ก

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง (Political Efficacy)

Campbell (1954) ได้นิยามความหมายของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองว่าเป็นความเชื่อที่ว่ากระบวนการทางการเมืองของบุคคลมีผลหรือสามารถมีผลต่อกระบวนการทางการเมือง และความรู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้โดยที่พลเมืองแต่ละคนสามารถมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงนั้น

ในทางจิตวิทยานั้น แนวคิดเรื่องการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) ของ Bandura ซึ่งหมายถึง ความเชื่อในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานหนึ่งๆ ให้สำเร็จ การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวกำหนดถึงระยะเวลา ระดับความอดทน ระดับความพยายาม และการแสดงออกเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทาย การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้สำเร็จหรือไม่ นอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และทักษะที่บุคคลมีอยู่แล้ว ยังขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ว่าตนเองมีความสามารถหรือไม่มีความสามารถในการกระทำดังกล่าว กล่าวคือ บุคคลที่มีความสามารถอาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน หากบุคคลนั้นคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถ จึงอาจกล่าวได้ว่าการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองนั้นมีความสำคัญเท่ากับความสามารถ หรืออาจจะมีความสำคัญมากกว่าความสามารถก็ได้ (Bandura, 1997)

สำหรับแนวคิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองนั้น นักวิชาการได้แบ่งออกเป็นสองมิติ ได้แก่ การรับรู้ประสิทธิภาพภายในตน (internal efficacy) และ การรับรู้ประสิทธิภาพภายนอก (external efficacy) (Balch, 1974) Valentino et al. (2009) ได้นิยามการรับรู้ประสิทธิภาพภายในตนว่า หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกมีความสามารถและมีข้อมูลเพียงพอที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ในขณะที่การรับรู้ประสิทธิภาพภายนอก หมายถึงการที่บุคคลรู้สึกว่าการะบบการเมืองการปกครองโดยรัฐสามารถตอบสนองความต้องการของพลเมืองได้ จากคำนิยามดังกล่าว มิติที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการรับรู้

ความสามารถของตนเองของ Bandura จะเป็นการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเองนั้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองจะจำกัดเฉพาะการรับรู้ประสิทธิภาพภายในตนเอง

Bandura (1977) กล่าวว่า ปัจจัยที่กำหนดการรับรู้ความสามารถของตนเองมี 4 ประการ ได้แก่ ประสบการณ์ที่เคยกระทำสิ่งนั้นแล้วประสบความสำเร็จ (Mastery experience) การได้เห็นผู้อื่นที่ใกล้เคียงกับตนเองทำสิ่งเดียวกันแล้วประสบความสำเร็จ (Vicarious experience) คำพูดชักจูง (Verbal persuasion) ที่บอกว่าบุคคลมีความสามารถที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ และการกระตุ้นอารมณ์ (Emotional arousal) ความรู้สึกทางอารมณ์ของบุคคลเมื่อกระทำสิ่งนั้น ๆ เช่น การมีความเครียดอาจทำให้เกิดการรับรู้ว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ

สำหรับปัจจัยที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองเกิดขึ้นได้นั้น นอกเหนือจากปัจจัยทางจิตวิทยาที่ระบุโดย Bandura แล้ว ยังมีปัจจัยทางจิตวิทยาเฉพาะด้านอีก ได้แก่ ความรู้ และทักษะทางการเมือง (Valentino et al. 2009) ความสนใจทางการเมือง (คันธรส แสนวงศ์, 2539) งานวิจัยของ Reichert (2016) พบว่าความรู้ทางการเมืองสามารถทำให้เกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเองได้ และ Carpinini and Keeter (1996) พบว่า ความรู้และข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวัดระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเอง

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง Reichert's (2016) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำหน้าที่เป็นตัวกลางของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองระหว่างการใช้สื่อกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและได้ค้นพบว่าความรู้ทางการเมือง (Political knowledge) ไม่ได้มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเองนั้นมีบทบาทเป็นเสมือนตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ยิ่งไปกว่านั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังมีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมือง

ด้วย และความสัมพันธ์นี้สามารถเป็นไปได้ทั้งสองทิศทาง กล่าวคือ ไม่เพียงแต่ความสนใจทางการเมืองและการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองเองก็เป็นเหตุให้เกิดความสนใจทางการเมืองและการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองได้ด้วยเช่นกัน (Quintelier & van Deth, 2014) การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้อาจทำให้บุคคลมีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ได้สังเกตความสำเร็จของผู้อื่น และได้รับคำพูดสนับสนุนหรือได้มีประสบการณ์ทางอารมณ์ที่ดีในการทำกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งตัวแปรเหล่านี้เป็นต้นตอสำคัญของการรับรู้ความสามารถของตนเองตามมุมมองของ Bandura (1977) ได้

2. สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

งานวิจัยในอดีตพบว่าการใช้สื่อมวลชนดั้งเดิมส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเมือง เพราะข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ถูกถ่ายทอดโดยสื่อมวลชนก่อให้เกิดความรู้ในทางการเมืองและนำไปสู่การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองได้ (Chaffee & Kanihan 1997; Carpinini, 2000; Shah et al, 2009)

สำหรับสื่อสังคมออนไลน์นั้น งานวิจัยในอดีตพบว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์ก็สามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองได้ Boahene et al. (2019) และ Ineson et al. (2013) อธิบายว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์สามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองได้เนื่องจากเป็นช่องทางในการเข้าถึงความรู้ และช่วยแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ยิ่งไปกว่านั้น Evans (2014) พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลในระดับที่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบจัดระเบียบและรวบรวมองค์ความรู้ของตนเองอย่างไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มระดับความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของตนเอง

นอกจากการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยทั่วไปแล้ว การใช้สื่อสังคมออนไลน์อาจมีผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองด้วย งานวิจัยของ Liu (2017) พบว่าประชากรจีนผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในปริมาณมากจะมีระดับประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่าผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์

เพื่อรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในปริมาณน้อย เนื่องจาก การใช้สื่อสังคมออนไลน์ทำให้มีความสนใจทางการเมืองและ มีความรู้ทางการเมืองมากขึ้น เหตุผลดังกล่าวนำมาสู่การ ตั้งสมมติฐานที่หนึ่ง ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : ผู้ที่ใช้เฟซบุ๊กเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในปริมาณมากจะมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่าผู้ใช้เฟซบุ๊กเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในปริมาณน้อย

3. วัตถุประสงค์และลักษณะการใช้เฟซบุ๊กและการรับรู้ความสามารถทางการเมืองภายในตน

นอกเหนือจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในภาพรวมแล้ว นักวิจัยได้ศึกษาลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในหลาย ๆ ด้านว่ามีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองอย่างไร งานวิจัยของ Zhang & Lin (2014) พบว่าในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในทางการเมืองนั้น มีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของประชากรจีนในวัยผู้ใหญ่ ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ ความถี่ในการอ่านข่าวสารการเมืองอย่างละเอียด การโพสต์วิพากษ์และรูปถ่ายทางการเมือง การออกเสียงออนไลน์ การเขียนบล็อกเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองและเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง การเข้าร่วมอภิปรายในประเด็นทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือต่อรัฐบาล การติดตามบัญชีออนไลน์ของรัฐบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ และการโต้ตอบกับรัฐบาลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งการใช้ในลักษณะที่ต่างกันใน อาจสะท้อนวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่ต่างกัน นำมาสู่การตั้งสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 2 : วัตถุประสงค์ในการใช้เฟซบุ๊กมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

ในสมมติฐานที่ 2 นี้ วัตถุประสงค์ในการใช้เฟซบุ๊กจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความต้องการทราบข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและเข้าใจง่าย ความต้องการทราบข้อมูลข่าวสารโดยละเอียด ความต้องการตามให้ทันกระแสสังคม และความต้องการทราบความคิดเห็นผ่านช่องทางแสดงความคิดเห็นหรือที่เรียกว่าคอมเมนต์ (comment) ต่าง ๆ สมมติฐานนี้จะได้ทดสอบว่าผู้ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์อย่างรวดเร็ว อย่างละเอียดและเพื่อทราบความคิดเห็นของผู้อื่นผ่านคอมเมนต์จะมีส่วนให้

รับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่าคนที่ใช้เพื่อให้ทันกระแสเท่านั้นหรือไม่

สมมติฐานที่ 3 : ประเภทของเนื้อหาทางการเมืองบนเฟซบุ๊กที่อ่านมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน

สำหรับสมมติฐานนี้ ประเภทของเนื้อหาทางการเมืองบนเฟซบุ๊กที่อ่านจำแนกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ การอ่านเฉพาะหัวข้อ การอ่านเฉพาะคอมเมนต์ได้ข่าว การอ่านข้อมูลข่าวสารจนจบอย่างละเอียด การอ่านข้อมูลข่าวสารทั้งหัวข้อ เนื้อหาของข่าวและคอมเมนต์ได้ข่าว โดยคาดว่าความรู้เกี่ยวกับประเด็นและเหตุการณ์ทางการเมือง และการรับทราบความคิดเห็นของผู้อื่นจะช่วยเพิ่มการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนได้ ยิ่งอ่านเนื้อหาหลายประเภทก็จะมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนมากขึ้น

4. ประเภทของเฟซบุ๊กเพจที่เปิดรับกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน

เฟซบุ๊กเพจต่างประเภทกันอาจได้รับความไว้วางใจจากผู้ใช้งาน ความไว้วางใจของแหล่งข้อมูลข่าวสารก็อาจเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองด้วยเช่นกัน งานวิจัยของ อุษานาถ สัตยาภินันท์ (2553) พบว่าระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีความเอนเอียงทางการเมือง จะมีน้อยกว่าบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีความเอนเอียงทางการเมือง นอกจากนี้ บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อยจะรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองน้อยกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ผู้ที่เปิดรับโทรทัศน์ที่มีความเอนเอียงทางการเมืองมักอยู่ในช่วงการเมืองเดียวกับสื่อ จึงมีความไว้วางใจในแหล่งข้อมูลข่าวสาร และได้รับฟังความคิดเห็นที่มากเกินไปว่าสื่อที่ไม่ได้มีช่วงการเมืองชัดเจน ดังนั้น เป็นไปได้ว่า เฟซบุ๊กเพจที่ผู้ใช้อย่านสร้างขึ้น หรือโพสต์ของบุคคลอื่น หรือเว็บไซต์ข่าวที่ไม่ใช่สำนักข่าวที่เป็นทางการหรือกระแสหลักอาจจะเพิ่มการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองได้ในลักษณะเดียวกับโทรทัศน์ที่มีความเอนเอียงทางการเมือง เป็นที่มาของสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 4 : ผู้ที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากเพจที่มีผู้ใช้รายอื่นสร้างขึ้นเอง หรือโพสต์ของบุคคลอื่นหรือเว็บไซต์ข่าวที่ไม่เป็นทางการจะมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่าผู้ที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากเพจสำนักข่าวที่เป็นทางการหรือสำนักข่าวกระแสหลัก

5. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก

เนื่องจากอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงได้โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อย และไม่ต้องแสดงตัวตนจึงเป็นพื้นที่ที่ผู้ใช้เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก ไร้สติกปอดภัยและสบายใจ (Medaglia & Zhu, 2017). เฟซบุ๊กเป็นพื้นที่หนึ่งที่ใช้ใช้นิยมเข้ามาแสดงความคิดเห็นที่เรียกว่าคอมเมนต์ อย่างไรก็ตาม ด้วยแรงจูงใจในการใช้ที่ต่างกัน ผู้ใช้อาจมีระดับของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้คนอื่นต่างกัน เช่น มีผู้ใช้ที่เน้นการอ่านเนื้อหาสาระกับผู้ใช้ที่นอกจากจะอ่านเนื้อหาแล้วยังคอมเมนต์ด้วย พฤติกรรมการใช้ที่ต่างกันดังกล่าวอาจส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองที่ต่างกัน งานวิจัยของ Moeller et al. (2014) พบว่า หากกลุ่มวัยรุ่นได้สร้างการสนทนาผ่านข้อความ ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในบทสนทนาออนไลน์หรือเพียงแค่ส่งต่อข้อความทางการเมืองไปยังเพื่อนของพวกเขา ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในของพวกเขาจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากการสื่อสารเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดการขัดเกลาทางการเมืองและนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งผลกระทบต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองนั้นมีระดับที่มากกว่าผลของการเปิดรับข่าวสารโดยไม่มีการโต้ตอบใด ๆ

นอกจากนี้ ในบรรดาผู้ที่เลือกจะแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊กนั้นอาจเลือกแสดงความคิดเห็นได้ตอบคอมเมนต์ที่หลากหลายในระดับที่ต่างกัน กล่าวคือ มีกลุ่มที่เลือกเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นเฉพาะต่อเนื้อหาที่มีทิศทางสอดคล้องกับของตน เพื่อลดความขัดแย้งทางความคิดตามกลไก

cognitive dissonance ของ Festinger (1957) มีกลุ่มที่เลือกรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นต่อโพสต์เฉพาะที่มีทิศทางแตกต่างจากตน ซึ่งกลุ่มนี้มักจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อของตนเองอย่างเหนียวแน่นและมีแนวโน้มที่จะแสดงความคิดเห็นมากขึ้นต่อข่าวที่พบว่าการแสดงความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ขัดแย้งกับตน (Duncan et al., 2020) และมีกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นทั้งต่อโพสต์ที่มีความคิดเห็นเหมือนกับตนและต่างจากตน ซึ่งการโต้สนทนากับโพสต์ที่หลากหลายในระดับที่ต่างกันอาจส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนในลักษณะที่ต่างกันได้ในขณะที่การสนทนากับโพสต์ที่เหมือนกับตนอาจเพิ่มความมั่นใจในการรับรู้ความสามารถของตนเอง แต่มีงานวิจัยที่พบว่าการโต้เถียงกันในกลุ่มคนที่ไม่สนิท (Weak ties) ซึ่งอาจมีความคิดเห็นต่างไปจากตนจะยิ่งส่งผลให้เกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในมากกว่ากลุ่มคนที่สนิท (Strong ties) เพราะจะเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่รอบด้านมากกว่า (Ardèvol-Abreu et al., 2019) ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าบุคคลกลุ่มนี้น่าจะมีข้อมูลและชุดความรู้มากที่สุดจึงอาจนำไปสู่การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตัวบุคคลได้มากกว่าบุคคลในกลุ่มอื่น ๆ นำมาสู่สมมติฐานข้อที่ 5

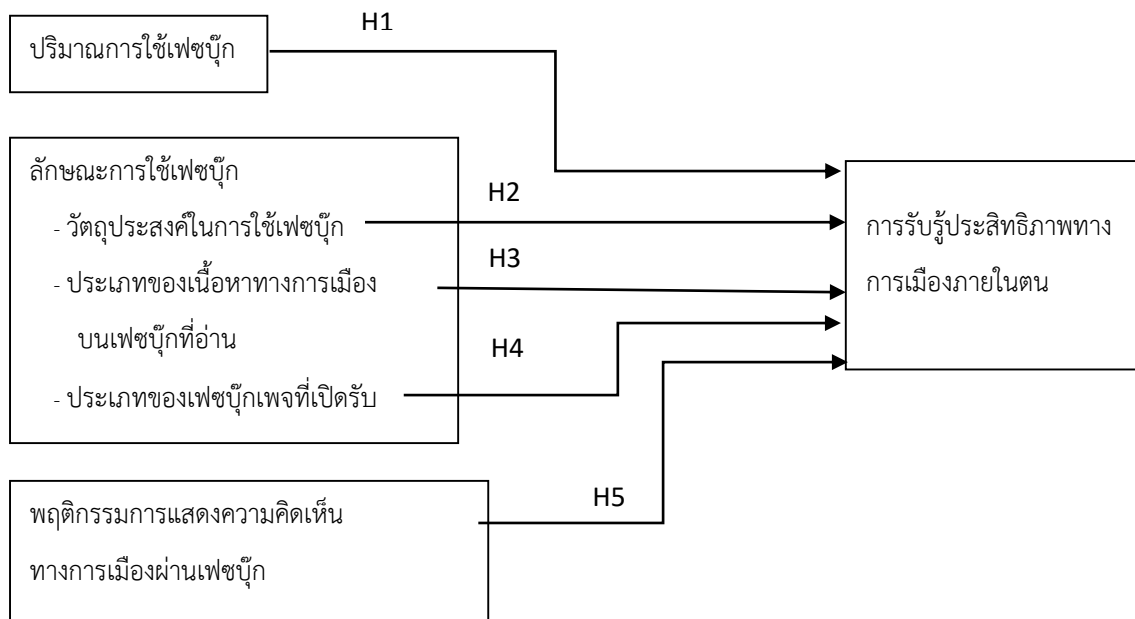
สมมติฐานที่ 5 : พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

ทั้งนี้ งานวิจัยนี้จำแนกพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ไม่แสดงความคิดเห็นเลย แสดงความคิดเห็นเฉพาะต่อโพสต์ที่มีความคิดเห็นเหมือนกับตน แสดงความคิดเห็นเฉพาะต่อโพสต์ที่มีความคิดเห็นต่างจากตน และแสดงความคิดเห็นต่อโพสต์ทั้งที่เหมือนและที่ต่างจากตน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้มีกรอบแนวคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังที่แสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามตัวแปร

ปริมาณการใช้เฟซบุ๊ก หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้เฟซบุ๊กต่อวัน

วัตถุประสงค์ในการใช้เฟซบุ๊ก หมายถึง เหตุผลที่ใช้เฟซบุ๊กซึ่งจำแนกเป็นความต้องการทราบข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและเข้าใจง่าย ความต้องการทราบข้อมูลข่าวสารโดยละเอียด ความต้องการตามให้ทันกระแสสังคม และความต้องการทราบความคิดเห็นผ่านคอมเมนต์ต่าง ๆ

ประเภทของเนื้อหาทางการเมืองบนเฟซบุ๊กที่อ่าน หมายถึง ส่วนประกอบของเนื้อหาในเฟซบุ๊กโพสต์ที่อ่าน จำแนกเป็นการอ่านเฉพาะหัวข้อ การอ่านเฉพาะคอมเมนต์ได้ข่าว การอ่านข้อมูลข่าวสารจนจบอย่างละเอียด การอ่านข้อมูลข่าวสารทั้งหัวข้อ เนื้อหาของข่าวและคอมเมนต์ได้ข่าว

ประเภทของเฟซบุ๊กเพจที่เปิดรับ หมายถึง ประเภทของเฟซบุ๊กเพจจำแนกตามสถานะของผู้สร้างเนื้อหา ได้แก่ เฟซบุ๊กเพจที่ผู้ใช้รายอื่นสร้างขึ้นหรือโพสต์ของบุคคลอื่น และเว็บข่าวที่เป็นของสำนักข่าวที่เป็นทางการหรือกระแสหลัก

พฤติกรรมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก หมายถึง การแสดงความคิดเห็นต่อโพสต์ที่มีเนื้อหาทางการเมืองและความคิดเห็นของผู้อื่นในรูปแบบคอมเมนต์ และการตอบโต้ต่อความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยมี 4 ลักษณะได้แก่ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแต่ไม่แสดงความคิดเห็น พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นต่อข่าวหรือโพสต์ที่ความคิดเห็นส่วนใหญ่ตรงกับกับตน พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นต่อข่าวหรือโพสต์ที่ความคิดเห็นส่วนใหญ่ขัดแย้งกับตน และ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและแสดงความคิดเห็นต่อทุกข่าวหรือโพสต์ไม่ว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่จะตรงกันหรือขัดแย้งกันกับตน

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตน หมายถึง ความเชื่อในความสามารถทางการเมืองของบุคคลว่าการกระทำของตนเองสามารถส่งผลต่อปรากฏการณ์ทางการเมืองได้

ระเบียบวิธีวิจัย

งานศึกษาเรื่องนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อทดสอบสมมติฐาน ประชากรที่ศึกษาคือผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นอายุที่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง และต้องเป็นผู้ที่มีบัญชีเพชฌัญไม่ต่ำกว่า 1 ปี การเลือกตัวอย่างใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ และกำหนดขนาดของตัวอย่างตามตารางขนาดของตัวอย่างประชากรของ Yamane ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งประชากรมีขนาดมากกว่า 100,000 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางที่จำนวน 400 คน

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาหรือโควิด 19 ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ด้วยโปรแกรม Google form โดยผู้วิจัยได้กระจายแบบสอบถามผ่านทางเพชฌัญ ของผู้วิจัยและบุคคลที่มีชื่อเสียงและมีผู้ติดตามจำนวนมาก ได้แก่ คุณจักรกฤต โยมพยอม ทิวเตอร์ภาษาไทย และคุณโอ ธิณี เจ้าของเพจข่าวสี่แสนมิติที่มีผู้ติดตามกว่า 300,000 คน รวมถึงการนำแบบสอบถามไปประชาสัมพันธ์ตามเพจข่าว ได้แก่ เพจข่าวไทยรัฐ และบีบีซีไทย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน 2564 และมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับอย่างสมบูรณ์และใช้ประมวลผลได้ทั้งหมด 499 คน

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยประกอบการวัดคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ คำถามเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ คำถามที่วัดพฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองผ่านเพชฌัญ ประกอบด้วยปริมาณการใช้เพชฌัญ วัดอุปสงค์ในการใช้เพชฌัญ ลักษณะการอ่านเนื้อหาทางการเมืองบนเพชฌัญ ประเภทของเพชฌัญเพจ และคำถามที่วัดพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ว่าแสดงหรือไม่และแสดงความคิดเห็นโต้ตอบความเห็นที่เหมือนหรือต่างจากความเห็นตนหรือไม่

คำถามที่วัดตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนพัฒนามาจากแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยของอุษานาฏ (2553) ซึ่งพัฒนามาจากการวิจัยของศศิธร ยูโกศล (2550) และ กมลวรรณ การมปราชญ์ (2550) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 17 ข้อ วัดด้วยมาตรวัดการเห็นด้วยกับข้อความในห้าระดับได้แก่ น้อย

ที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และ มากที่สุด และให้คะแนนคำตอบในระดับ 1-5 โดยที่ น้อยที่สุดเท่ากับ 1 และมากที่สุดเท่ากับ 5 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเชื่อมั่นและได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่ 0.8 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใบรับรองเลขที่ COA No. 051/2564

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ One-way Anova และ T-Test

ผลการวิจัย

คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 499 คน ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมี จำนวน 334 คน (ร้อยละ 66.9) อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ที่ 20-30 ปี กลุ่มอาชีพข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีมากที่สุดคือ 180 คน (ร้อยละ 36.1) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 119 คน (ร้อยละ 23.8) ด้านการศึกษาส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 325 คน (ร้อยละ 65.1)

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 499 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนอยู่ในระดับมาก ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพภายในตนมีผลดังทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยเพื่อตอบสมมติฐานที่ 1 : ผู้ที่ใช้เพชฌัญเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในปริมาณมากจะมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ใช้เพชฌัญเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในปริมาณน้อย

ผลการวิเคราะห์ด้วย one-way ANOVA แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ใช้เพชฌัญต่อวันในปริมาณที่ต่างกันจะรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F(3,395) = 3.080, p < .05$) การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างเป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมติฐาน กล่าวคือ

กลุ่มผู้ใช้เฟซบุ๊ก 3-4 ชั่วโมงต่อวัน และ 5 ชั่วโมงต่อวันขึ้นไปจะมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายใน

ตนเองมากกว่ากลุ่มที่ใช้เฟซบุ๊กน้อยกว่ากันละ 1 ชั่วโมง ดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปริมาณการเข้าใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง/วัน ด้วยวิธีการ LSD

ปริมาณการเข้าใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อเปิดรับ ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง/วัน	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	1-2 ชั่วโมง	3-4 ชั่วโมง	5 ชั่วโมง ขึ้นไป
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	3.42	-	-.147	-.224*	-.245*
1-2 ชั่วโมง	3.57		-	-.078	-.098
3-4 ชั่วโมง	3.65			-	-.020
5 ชั่วโมงขึ้นไป	3.67				-

*p<.05

ผลการวิจัยเพื่อตอบสมมติฐานที่ 2 :
วัตถุประสงค์ในการใช้เฟซบุ๊กมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนของกลุ่มที่มีจุดประสงค์ในการใช้เฟซบุ๊กที่ต่างกัน พบว่าผลออกมาสอดคล้องกับสมมติฐาน one-way ANOVA แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีจุดประสงค์ในการใช้เฟซบุ๊กต่างกันมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F(5,493) = 2.602, p = .025$) ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้เฟซบุ๊กที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองเพราะต้องการทราบ

คอมเมนต์ของผู้ใช้คนอื่นที่มีต่อข่าวสารการเมืองนั้น ๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.85) มีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเองมากกว่าผู้ใช้เฟซบุ๊กที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองเพราะต้องการทราบข้อมูลข่าวสารโดยละเอียด ต้องการตามให้ทันกระแสของสังคม และต้องการทราบข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่าเฉลี่ย = 3.59, 3.52 และ 3.50 ตามลำดับ) แต่ไม่มีความแตกต่างจากผู้ที่มีจุดประสงค์ต้องการนำไปใช้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย = 3.61 และ 3.52 ตามลำดับ) (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของวัตถุประสงค์ในการใช้เฟซบุ๊กด้วยวิธีการ LSD

จุดประสงค์ของการเปิดรับข่าวสารการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก	ค่าเฉลี่ย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารโดยละเอียด(1)	3.59	-	.094	-.021	-.260*	.076	.075
ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว/ฉับไว/เข้าใจง่าย(2)	3.50		-	-.114	-.353*	-.018	-.018
ต้องการนำไปใช้สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น(3)	3.61			-	-.239	.097	.096
ต้องการทราบคอมเมนต์ ต่อข่าวข่าวนั้นของผู้อื่น(4)	3.85				-	.336	.335*
ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฆ่าเวลาคลายเหงา(5)	3.52					-	-.001
ต้องการที่จะตามให้ทันกระแสของสังคม(6)	3.52						-

*p<.05

ผลการวิจัยเพื่อตอบสมมติฐานที่ 3 : ประเภทของเนื้อหาทางการเมืองบนเฟซบุ๊กที่อ่านมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าประเภทของเนื้อหาที่อ่านมีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F(3,495) = 3.740, p = .011$) ผลการทดสอบรายคู่ชี้ให้เห็นว่าค่าเฉลี่ย

ของผู้ใช้เฟซบุ๊กที่อ่านทั้งพาดหัวข่าว เนื้อหาสาระของข่าว รวมถึงคอมเมนต์ได้ข่าว (ค่าเฉลี่ย = 3.63) จะมีค่าเฉลี่ยระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่อ่านเฉพาะพาดหัวข่าว และผู้ที่อ่านเฉพาะคอมเมนต์ได้ข่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่าเฉลี่ย = 3.33 และ 3.31 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ที่อ่านข้อมูลข่าวสารจนจบอย่างละเอียดมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างจากกลุ่มอื่น (ดูตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของประเภทของเนื้อหาการเมืองบนเฟซบุ๊กที่อ่านด้วยวิธีการ LSD

ลักษณะการอ่านข่าวการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก	ค่าเฉลี่ย	(1)	(2)	(3)	(4)
อ่านข้อมูลข่าวสารจนจบอย่างละเอียด (1)	3.48	-	.142	.163	-.151
อ่านเฉพาะพาดหัวข่าว (2)	3.33		-	.021	-.294*
อ่านเฉพาะคอมเมนต์ได้ข่าว (3)	3.31			-	-.315*
อ่านทั้งพาดหัวข่าว เนื้อหาสาระของข่าว รวมถึงคอมเมนต์ได้ข่าว (4)	3.63				-

* $p < .05$

ผลการวิจัยเพื่อตอบสมมติฐานที่ 4: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากเพจที่มีผู้ใช้รายอื่นสร้างขึ้นเองหรือโพสต์ของบุคคลอื่นหรือเว็บไซต์ข่าวที่ไม่เป็นทางการจะมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่าผู้ที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากเพจสำนักข่าวที่เป็นทางการหรือสำนักข่าวกระแสหลัก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างผู้ที่เปิดรับข่าวสารการเมืองจากเพจข่าวที่เป็นทางการ กับ เพจข่าวที่มีผู้ใช้รายอื่นสร้างขึ้น (User generated content) ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการแบ่งคือแหล่งข่าวที่เป็นทางการ หมายถึง แหล่งข่าวที่มีบริษัท องค์กร หรือสำนักงานสร้างขึ้นโดยรายงานข่าวในเชิงข้อเท็จจริง ส่วนแหล่งข่าวที่เป็นผู้ใช้รายอื่นสร้างขึ้น หมายถึง บุคคลทั่วไปที่สร้างเพจข่าวขึ้นมาเอง มีการแสดงความคิดเห็นหรือรายงานข่าวตามความคิดเห็นของเจ้าของเพจ ซึ่งผลการวิจัยพบความแตกต่างของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง โดยผู้ใช้เฟซบุ๊กที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากเพจข่าวที่มีผู้ใช้รายอื่นสร้างขึ้น (User generated content) มีการรับรู้ประสิทธิภาพทาง

การเมืองภายในตนมากกว่าผู้ใช้เฟซบุ๊กที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากเพจข่าวที่เป็นทางการหรือสำนักข่าวกระแสหลักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($T = -3.745, P < .0001$) โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.70 และ 3.47 ตามลำดับ

ผลการวิจัยเพื่อตอบสมมติฐานที่ 5: พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊กมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวสารแต่ไม่แสดงความคิดเห็นมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองแตกต่างจากผู้ที่แสดงความคิดเห็นต่อโพสต์ที่มีความคิดเห็นตรงกันกับตน และผู้ที่แสดงความคิดเห็นทั้งโพสต์ที่มีความคิดเห็นตรงกันกับตนและขัดแย้งกันกับตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารแต่ไม่แสดงความคิดเห็น (ค่าเฉลี่ย = 3.47) มีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองน้อยกว่าผู้ที่แสดงความคิดเห็นต่อโพสต์ที่มีความคิดเห็นตรงกันกับตน และผู้ที่แสดงความคิดเห็นทั้งโพสต์ที่มีความคิดเห็นตรงกันกับตน

และขัดแย้งกันกับตน (ค่าเฉลี่ย = 3.73 และ 3.97 ตามลำดับ) (ดูตารางที่ 4) ส่วนกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นเฉพาะที่ขัดแย้งกับตนนั้น ถึงแม้ค่าเฉลี่ยจะสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.80) แต่ก็ไม่ได้

ต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากคะแนนการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในกลุ่มมีความแตกต่างกันมาก (Standard Error = 2.8

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊กด้วยวิธีการ LSD

พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก	ค่าเฉลี่ย	(1)	(2)	(3)	(4)
เปิดรับข่าวสารแต่ไม่แสดงความคิดเห็น (1)	3.47	-	-.262*	-.327	-.497*
แสดงความคิดเห็นต่อโพสต์ที่มีความคิดเห็นตรงกันกับตน (2)	3.73		-	-.065	-.235
แสดงความคิดเห็นต่อโพสต์ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับตน (3)	3.80			-	-.170
แสดงความคิดเห็นทั้งโพสต์ที่มีความคิดเห็นตรงกันกับตนและขัดแย้ง (4)	3.97				-

*p<.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานทุกข้อซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งตัวแปรกลุ่มพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก ซึ่งได้แก่ ปริมาณ วัตถุประสงค์ และลักษณะการใช้ที่แตกต่างกัน รวมทั้งพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊กล้วนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนทั้งสิ้น

การใช้เฟซบุ๊กส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนได้ ด้วยหลายสาเหตุ หากพิจารณาปัจจัยทั้ง 4 ประการซึ่งเป็นที่มาของการรับรู้ประสิทธิภาพของ Bandura (1977) แล้ว การใช้เฟซบุ๊กโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านคอมเมนต์และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นทำให้มีเหตุครบทั้ง 4 ประการ เช่น การโพสต์และได้รับการกดไลค์ และคอมเมนต์ในทางบวกถือเป็นประสบการณ์ที่เคยกระทำสิ่งนั้นแล้วประสบความสำเร็จ และถือว่าได้รับคำพูดเชิงบวก ในขณะที่การได้เห็นผู้โพสต์และได้รับการตอบรับที่ดีถือเป็นการได้เห็นผู้อื่นที่ใกล้เคียงกับตนเองทำสิ่งเดียวกันแล้วประสบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhang et al. (2016) ที่พบว่าการได้รับการชักจูงใจจากบุคคลอื่นบนสื่อสังคมออนไลน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการรับรู้

ประสิทธิภาพของตนในการออกกำลังกาย นอกจากนี้ ในขณะที่อ่านและแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊ก ผู้ใช้อาจได้รับการกระตุ้นอารมณ์ในทางบวก งานวิจัยของ Kock & Moqbel (2016) พบว่าการใช้เฟซบุ๊กทำให้เกิดอารมณ์ทางบวก เช่น ความเพลิดเพลินและทำให้มีอารมณ์ทางบวกต่อการทำงานด้วย

นอกจากนี้ หากพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองอื่น ๆ การใช้เฟซบุ๊กเป็นแหล่งที่ให้ความรู้ ให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสามารถเพิ่มการรับรู้ความสามารถภายในตนได้ ดังที่พบในการวิจัยของ Boahene et al. (2019) และ Ineson et al. (2013) นอกจากนี้ เฟซบุ๊กยังเป็นแหล่งที่ผู้ใช้ได้เปิดรับข้อมูลที่หลากหลายด้วย การจะได้ประโยชน์จากการได้ความรู้ในลักษณะดังกล่าวก็ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้เฟซบุ๊ก ตลอดจนพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้ด้วย ผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้เฟซบุ๊กเพื่อเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่นจะเป็นผู้ที่เปิดรับข้อมูล และความคิดเห็นวิพากษ์ ซึ่งน่าจะทำให้รู้สึกว่าได้รับความรู้ที่ละเอียดและรอบด้านมากกว่าผู้ใช้กลุ่มอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ardèvol-Abreu et al. (2019) ที่พบว่าการแลกเปลี่ยน

ข้อมูลกับกลุ่มคนที่ไม่สนิททำให้ได้รับฟังข้อมูลหลายด้าน และส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพภายในตน ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่เปิดรับข้อมูลหลายประเภทและผู้ที่เปิดรับเฟซบุ๊กเพจที่ผู้อื่นสร้างขึ้นซึ่งตนเองอาจมีความเชื่อถือมากกว่าก็อาจเกิดความมั่นใจในความรู้ได้ในลักษณะเดียวกัน นอกจากนี้ เพจที่ผู้อื่นสร้างขึ้นมักจะประกอบด้วย ข้อคิดเห็นมากกว่าเพจสำนักข่าวที่เป็นทางการ และข้อมูลเชิงข้อคิดเห็นซึ่งบ่อยครั้งจะมีอุดมการณ์ที่ชัดเจนสอดคล้องกับผู้ใช้อาจจะกระตุ้นอารมณ์และความสนใจของผู้รับสารได้มากกว่าข้อมูลในเชิงข้อเท็จจริง และเมื่อข้อมูลเหล่านั้นสามารถกระตุ้นความต้องการรู้ของผู้คนได้ จะทำให้ระดับความสนใจต่อการเมืองเพิ่มขึ้น จึงจะส่งผลให้เกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองที่มากขึ้นได้ (Martin & Van Deth, 2007)

ในส่วนของการแสดงความคิดเห็นนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่แสดงความคิดเห็นทั้งต่อความคิดเห็นที่มีทิศทางเดียวกับความคิดเห็นของตน และผู้ที่ตอบโต้ความคิดเห็นทั้งที่เหมือนและต่างจะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตนสูงกว่าผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็นเลย การแสดงความคิดเห็นในสองลักษณะนั้น ทั้งช่วยให้มีการเปิดรับข้อมูลที่เหมือนซึ่งจะตอกย้ำความเชื่อมั่นในความรู้และมุมมองของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันก็เปิดรับข้อมูลที่หลากหลายด้วยในบางเวลา ซึ่งจะทำให้มีความเข้าใจในประเด็นหรือมีมุมมองที่รอบด้านขึ้น มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shen, Wang, Guo, & Guo (2009) ที่พบว่า การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในโลกออนไลน์ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง สำหรับกลุ่มผู้ที่ตอบโต้เฉพาะกับโพสต์ที่ต่างจากความคิดเห็นตนนั้น จะได้รับผลไปในหลายทาง มีทั้งที่เพิ่มและที่ลดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน กลุ่มที่เพิ่มอาจจะเป็นผลจากการกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional arousal) หรือการรู้สึกว่าได้ตอบโต้ได้สำเร็จ ในขณะที่บางคนอาจสูญเสียความมั่นใจเนื่องจากการถูกตอบโต้จากคนที่เห็นต่างได้ ซึ่งก็เป็นไปตามแนวคิดการสร้างให้เกิดการรับรู้ความสามารถแห่งตนเองของ Bandura (1977) ในภาพรวมแล้ว ผลงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าเฟซบุ๊กเป็นแพลตฟอร์มที่มีศักยภาพที่จะเพิ่มพูนการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของประชาชน ซึ่งจะนำมาสู่การมีส่วนร่วม

ทางการเมืองที่มากขึ้น และการมีระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็งขึ้น

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

1. เนื่องจากในภาพรวมแล้วการใช้เฟซบุ๊กส่งผลให้เกิดการรับรู้ประสิทธิภาพภายในตนดังที่กล่าวมาหน่วยงาน เช่น ส่วนราชการ หรือสถาบันการศึกษา หรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการจะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยสามารถใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลข่าวสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้

2. เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการใช้แสวงหาข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองภายในตน ผู้ที่ต้องการใช้เฟซบุ๊กเพื่อเสริมสร้างการรับรู้ประสิทธิภาพภายในตนของผู้อื่นควรให้ความใส่ใจกับการออกแบบเนื้อหาที่ให้ข้อมูล ความรู้ที่มีคุณภาพและมีรูปแบบที่ชวนติดตามเพื่อกระตุ้นให้เป็นช่องทางที่ผู้ใช้สนองความต้องการด้านความรู้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นควบคู่ไปกับการให้ความรู้ด้วย

3. เนื่องจากผลงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าในบรรดาผู้ที่ตอบโต้เฟซบุ๊กทั้งหมด มีผู้ที่แสดงความคิดเห็นเพียง 120 คนจาก 499 คน แต่เห็นได้ชัดว่าผู้ที่แสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือแม้แต่ผู้ที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเชิงวิพากษ์จะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองที่สูงกว่าผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็นหรือรับข้อมูลเชิงข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียว “การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอันเป็นข้อมูลเชิงวิพากษ์”จึงมีความสำคัญมากในการกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ดังนั้น ผู้สร้างเพจจำเป็นต้องคำนึงถึงการออกแบบเนื้อหาที่สร้างการมีส่วนร่วมหรือเสริมสร้างบรรยากาศการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ด้วย ซึ่งถือเป็นความท้าทายเนื่องจากบ่อยครั้งที่เฟซบุ๊กที่นำเสนอเนื้อหาทางการเมืองจะเปิดเป็นสาธารณะ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ดังนั้น หากต้องการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองในตน เช่น การใช้เพื่อพัฒนาเยาวชน อาจเริ่มจากการสร้างกิจกรรมการสื่อสารในกลุ่มปิดหรือการเลือกประเด็นที่ไม่หมิ่นเหม่ต่อกฎหมาย เป็นต้น

4. เนื่องจากการติดตามเว็บเพจที่ผู้อื่นสร้างขึ้นเองสามารถเพิ่มการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของ

ตนเองได้มากกว่าเว็บเพจสำนักข่าวที่เป็นทางการ ผู้ที่ต้องการจะเสริมสร้างการรับรู้ประสิทธิภาพภายในตนเพื่อมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ ควรพิจารณาการเลือกสื่อสารในช่องทางที่สามารถแสดงเนื้อหาและความคิดเห็นได้หลากหลายรูปแบบ และมีผู้นำเสนอที่ผู้ใช้รู้สึกให้ความเชื่อถือและใกล้ชิดในลักษณะเดียวกับเพจที่ผู้ใช้ชื่นชอบขึ้นด้วย

5. การวิจัยในอนาคตนั้น อาจมีการวิจัยเพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ใช้ที่แสดงความคิดเห็นเฉพาะที่แตกต่างจากตนซึ่งในงานวิจัยนี้ ยังมีผลที่มีความแตกต่างกันภายในกลุ่มมาก นอกจากนี้ อาจขยายการศึกษาไปยังโซเชียลมีเดียแพลตฟอร์มอื่นที่มีความต่างด้านระดับการแสดงตัวตน และรูปแบบของเนื้อหาที่น่าสนใจ การแสดงความคิดเห็น ตลอดจนรูปแบบของเครือข่ายและการจำกัดความเป็นส่วนตัว เช่น Twitter หรือ Tiktok ด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- คันธธร แสงวงศ์. (2539). ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองของนักศึกษาสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. รายงานการวิจัย. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพมหานคร.
- สวนดุสิตโพล. (2563). *ความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศที่มีต่อ “การเมือง เศรษฐกิจ สังคม” ณ วันนี้*. วันที่เข้าถึงข้อมูล 15 พฤศจิกายน 2563, แหล่งที่มา <https://www.ryt9.com/s/sdp/3155003>
- อุษานาฏ สัตยาภินันท์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร. [จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, K., Bjarnoe, C. Albaek, E. and Vreese, C. (2016) How news type matters: indirect effects of media use on political participation through knowledge and efficacy. *Journal of Media Psychology: Theory, Methods, and Applications*, 28(3), 111-122.
- Ardèvol-Abreu, A., Diehl, T., & Gil de Zúñiga, H. (2019). Antecedents of internal political efficacy incidental news exposure online and the mediating role of political discussion [Article]. *Politics*, 39(1), 82-100. <https://doi.org/10.1177/0263395717693251>
- Balch, G. I. (1974). Multiple Indicators in survey research: The concept "sense of political efficacy". *Political Methodology*, 1(2) 1-43
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bandura, (1997) A. *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bandura, (1997) A. *Social learning theory*. New Jersey: Englewood Cliffs.
- Boahene, K. O., Fang, J., & Sampong, F. (2019). Social media usage and tertiary students' academic performance: Examining the influences of academic self-efficacy and innovation characteristics. *Sustainability*, 11(8), 24-31.
- Campbell, (1954) A. *The Voter Decides*. Evanston: Row and Peterson.
- Carpini, M. X. D., & Keeter, S. (1996). *What Americans know about politics and why It matters*. Yale University Press.
- Carpini, M. X. D., (2000) Gen. com: Youth, civic engagement, and the new information environment. *Political Communication*, 17(4), 341-349.

- Chaffee, S. H., & Kanihan, S. F. (1997) Learning about politics from the mass media. *Political Communication*, 14(4), 421-430.
- Duncan, M., Pelled, A., Wise, D., Ghosh, S., Shan, Y., Zheng, M., & McLeod, D. (2020). Staying silent and speaking out in online comment sections: The influence of spiral of silence and corrective action in reaction to news. *Computers in Human Behavior*, 102, 192-205.
- Evans, C. (2014). Twitter for teaching: Can social media be used to enhance the process of learning? *British Journal of educational technology*, 45(5), 902-915.
- Festinger, L. (1957). *A theory of cognitive dissonance*. Stanford University Press.
- Hassan, M. S., Ridzuan, A. R., A'zmi, A. A., Chaniago, R. H., & Allam, S. N. S. (2021). Social media use and political efficacy: structural effect of the voting decision of new voters. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 11(6), 1827–1841.
- Ineson, E. M., Jung, T., Hains, C., & Kim, M. (2013). The influence of prior subject knowledge, prior ability and work experience on self-efficacy. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 12(1), 59-69.
- Irena R. Sarieva. (2018). How to measure perceived political efficacy? a three- scale. Psychology. *Journal of the Higher School of Economics*, 15(3), 477-490. DOI: 10.17323/1813-8918-2018-3-477-490
- Katz, E. (1974). *Utilization of mass communication by the individual*. *The Uses of Mass Communications: Current Perspectives on Gratifications Research*, 19-32.
- Kenski, K., & Stroud, N. J. (2006). Connections between internet use and political efficacy, knowledge, and participation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 50(2), 173-192. doi: 10.1207/s15506878jobem5002_1
- Kock, N. & Moqbel, M. (2021) Social networking site use, positive emotions, and job performance, *Journal of Computer Information Systems*, 61:2, 163-173, DOI: 10.1080/08874417.2019.1571457
- Liu, B. (2017). Social Media Use and Political Participation in China: The Mediating Role of Political Efficacy. Graduate Theses and Dissertations. <http://scholarcommons.usf.edu/etd/7050>
- Martin, I., & Van Deth, J. W. (2007). 12 Political involvement. *Citizenship and involvement in European democracies: A comparative analysis*, 17, 303.
- Medaglia, R., & Zhu, D. (2017). Public deliberation on government-managed social media: A study on Weibo users in China. *Government Information Quarterly*, 34(3), 533-544. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2017.05.003>
- Moeller, J., De Vreese, C., Esser, F., & Kunz, R. (2014). Pathway to political participation: The influence of online and offline news media on internal efficacy and turnout of first-time voters. *American behavioral scientist*, 58(5), 689-700.
- Porten-Che  , P., & Eilders, C. (2015). Spiral of silence online: How online communication affects opinion climate perception and opinion expression regarding the climate change debate. *Studies in communication sciences*, 15(1), 143-150.
- Prewitt, K. (1968). Political efficacy. *International encyclopedia of the social sciences*, 12, 225-228.
- Quintelier, E., & van Deth, J. W. (2014). Supporting democracy: Political participation political attitudes. Exploring causality using panel data. *Political Studies*, 62, 153-171. <https://doi.org/10.1111/1467-9248.12097>
- Reichert, F. (2016). How Internal Political Efficacy Translates Political Knowledge into Political Participation: Evidence from Germany. *Europe's journal of psychology*, 12(2), 221-241.

- Shah, D. V., McLeod, J. M. & Lee, N. J. (2009) Communication competence as a foundation for civic competence: Processes of socialization into citizenship. *Political Communication*, 26(1), 102-117.
- Shen, F., Wang, N., Guo, Z., & Guo, L. (2009). Online network size, efficacy, and opinion 136 expression: Assessing the impacts of Internet use in China. *International Journal of Public Opinion Research*, 21(4), 451-476.
- Valentino, N. A., Gregorowicz, K., & Groenendyk, E. W. (2009). Efficacy, emotions and the habit of participation. *Political Behavior*, 31(3), 307-330.
- Zhang, J., Brackbill, D. & Yang, S. (2016) Efficacy and causal mechanism of an online social media intervention to increase physical activity. Results of a randomized controlled trial. *Preventive Medicine Report*, 2, 651-657.
- Zhang, X., & Lin, W.-Y. (2014). Political participation in an unlikely place: How individuals engage in politics through social networking sites in China. *International Journal of Communication*, 8, 22.